

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 9Cdo/84/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120201576
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Igor Belko
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:3120201576.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Martina Holiča, v spore žalobkyne: F. Q., bytom K.D. XXX/XX, Z. L., zastúpenej JUDr. Annou Žedényiovou, advokátka so sídlom Palackého 85/5, Trenčín, proti žalovanému: U., s. r. o., so sídlom K., Z. L., IČO: XX XXX XXX, zastúpenému JUDr. Jánom Legerským, advokátom so sídlom Nám. sv. Anny 25, Trenčín, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 15C/7/2020, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/35/2021 zo 4. augusta 2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom sp. zn. 19Co/35/2021 zo 4. augusta 2021 potvrdil rozsudok Okresného súdu Trenčín č. k. 15C/7/2020-149 z 12. januára 2021, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia vlastníctva k nehnuteľnostiam identifikovaným v petite žaloby. Poukázal na to, že žalobkyňa, ako prijímateľ leasingu, a spoločnosť Tatra - Leasing, s. r. o., ako poskytovateľ leasingu, uzatvorili dňa 20. októbra 2006 zmluvu o finančnom leasingu nehnuteľností. V totožný deň bola medzi žalobkyňou ako predávajúcou a spoločnosťou Tatra - Leasing, s. r. o. ako kupujúcim uzatvorená kúpna zmluva, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam. Obe uzatvorené zmluvy sú vzájomne spojené, jedna z nich by nebola uzatvorená bez uzatvorenia druhej a naopak. Žalobkyňa argumentovala tým, že kúpna zmluva je pre simuláciu zmluvných strán neplatná, účelom a cieľom kúpnej zmluvy nebolo zo strany žalobkyne natrvalo previesť vlastnícke právo na veriteľa s následkom nezvratnej trvalej straty vlastníctva, ale si len požičať finančné prostriedky a len zabezpečiť splatenie a vrátenie leasingu, a to formou prevodu vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam podľa § 553 a nasl. Občianskeho zákonníka.

2. Odvolací súd uviedol, že v prípade zabezpečovacieho prevodu práva podľa § 553 Občianskeho zákonníka ide o bezodplatný prevod práva dlžníka alebo tretej osoby v prospech veriteľa, pričom ide o prevod dočasný, ktorý má predovšetkým uhradzovaciu a zabezpečovaciu funkciu. Účelom leasingovej zmluvy je umožniť užívanie predmetu leasingu po dojednanú dobu trvania leasingu za odplatu, pričom predmet leasingu je zo strany leasingového veriteľa zakúpený len za týmto účelom s tým, že poskytovateľ leasingu sa zaväzuje po ukončení dojednanej doby trvania leasingu umožniť prijímateľovi leasingu odkúpiť predmet leasingu za podmienok stanovených v leasingovej zmluve. Úmysel strán pri uvedených úkonoch je rozdielny. Aj keď žalobkyňa v celom konaní tvrdí, že kúpna zmluva, ktorú uzatvorila 20. októbra 2006 nevyjadrovala jej skutočnú vôľu, vzhľadom na písomnú formu kúpnej zmluvy s jej jasným, určitým a zrozumiteľným obsahom nie je možné mať žiadnu pochybnosť, že žalobkyňa si bola vedomá toho, že uzavretie zmluvy o finančnom leasingu, o ktorý mala vzhľadom na plánovanú rekonštrukciu a vysporiadanie finančných záväzkov viaznucich na predmetných nehnuteľnostiach

záujem, je podmienený uzavretím kúpnej zmluvy. Z obsahu zmluvy nemožno mať žiadnu pochybnosť o tom, že žalobkyňa pri uzavretí kúpnej zmluvy ako predávajúca prejavila vôľu predmetné nehnuteľnosti za dohodnutú kúpnu cenu previesť na kupujúceho, keď s ním zároveň uzatvorila zmluvu o finančnom leasingu, pričom ako vyplýva z preambúl oboch zmlúv, ide o zmluvy vzájomne spojené, keď žiadna z nich by nebola uzatvorená bez druhej. Odvolací súd vyjadril pochybnosť o tom, či žalobkyňa pozná obsah inštitútu zabezpečovacieho prevodu práva podľa § 553 Občianskeho zákonníka, keďže ide o dočasný a bezodplatný inštitút prevodu práva na rozdiel od kúpnej zmluvy, ktorá predstavuje odplatný prevod, keď odplatu vyjadruje kúpna cena, ktorá bola v kúpnej zmluve z 20. októbra 006 aj dojednaná a žalobkyňi poskytnutá.

3. Odvolací súd dospel k záveru, že v danej veci neboli splnené podmienky stanovené v § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého iný právny úkon, ktorý má byť zastretý právnym úkonom platí len, ak to zodpovedá vôli účastníkov a ak sú splnené všetky jeho náležitosti, pričom neplatnosti takého právneho úkonu sa nemožno dovolávať voči účastníkovi, ktorý ho považoval za nezastretý. V prejednávanej veci nebola preukázaná vôľa účastníkov zmluvy uzavrieť zmluvu podľa § 553 a nasl. Občianskeho zákonníka (zmluvu o zabezpečovacom prevode práva), navyš neplatnosti takéhoto právneho úkonu sa nemožno dovolávať voči účastníkovi, ktorý ho považoval za nezastretý, pričom z obsahu spisu skutočnosť, že by spoločnosť Tatra-Leasing, s. r. o. považovala uzavretú kúpnu zmluvu za zastretý právny úkon, nevyplýva. Podľa záverov odvolacieho súdu na tvrdenú vôľu žalobkyne uzavrieť zmluvu o zabezpečovacom prevode práva nemalo vplyv ani jej poukazovanie na okolnosti, ktoré ju viedli k tomu, že previedla svoj obchodný podiel bezodplatne na svojho syna J., ako ďalšieho spoločníka spoločnosti U., s. r. o. (žalovaného), pričom malo ísť len o formálne spoločníctvo v tejto obchodnej spoločnosti, nakoľko u syna žalobkyne sa prejavovali príznaky duševného ochorenia.

4. Na námietky žalobkyne, že predmetné nehnuteľnosti považovala za svoje vlastníctvo, o ktoré len po dobu trvania leasingu dočasne prišla a robila všetko, aby jej nehnuteľnosti boli vrátené späť do vlastníctva, odvolací súd uviedol, že tieto tvrdenia nekorešponujú s úkonmi, ktoré žalobkyňa ako konateľka žalovaného za spoločnosť žalovaného urobila, konkrétne, že žalobkyňa (ako postupca) uzatvorila zmluvu o postúpení práv a povinností z 1. marca 2010, na základe ktorej postúpila práva a povinnosti prijímateľa leasingu (nadobudnuté zmluvou z 20. októbra 2006) na žalovaného (ako postupníka) za účasti (súhlasu) poskytovateľa leasingu a v nadväznosti na to žalobkyňa v postavení konateľa žalovaného uzatvorila dohodu o predčasnom ukončení zmluvy o finančnom leasingu nehnuteľností z 20. apríla 2018 ako aj kúpnu zmluvu z 20. apríla 2018, z obsahu ktorých muselo byť žalobkyňi bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že dochádza k prevodu sporných nehnuteľností po ukončení finančného leasingu na žalovaného, ktorý tým nadobudol vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam. Na tomto závere podľa odvolacieho súdu nemení nič ani tvrdenie žalobkyne, že spoločnosť žalovaného trpela nedostatkom finančných prostriedkov, ktorý bol vždy vykrytý súkromnými finančnými prostriedkami žalobkyne.

5. Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú námietku žalobkyne smerujúcu voči zisteným skutkovým záverom súdu prvej inštancie a voči nedostatočnému dokazovaniu listinnými dôkazmi - výpoveďami svedkov v trestnom konaní. Poukázal na to, že súd nemusí vykonať všetky stranami sporu navrhnuté dôkazy a výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je výlučne na súde (ktorý zvolí i spôsob a dobu ich realizácie), pričom musí dbať na to, aby nevyhlúčil taký dôkaz, ktorý má potenciál preukázať relevantný skutkový poznatok. Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, že navrhované listinné dôkazy neboli rozhodujúce pre zistenie skutkového stavu.

6. Proti rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalobkyňa, poukazujúc na ustanovenie § 420 a 421 Civilného sporového poriadku, na všeobecné teoretické východiská pri posudzovaní platnosti právnych úkonov a na skutkové okolnosti prejednávanej veci. Zopakovala svoje tvrdenia prednesené už v konaní pred súdmi nižších inštancií, účelom a cieľom kúpnej zmluvy zo strany žalobkyne nebolo natrvalo previesť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na veriteľa s následkom nezvratnej trvalej straty vlastníctva, ale si len požičať finančné prostriedky. Žalobkyňa vedela a aj z leasingovej zmluvy to priamo vyplývalo, že po uplynutí leasingovej doby za splnenia určitých podmienok môže žalobkyňa nadobudnúť vlastnícke právo k predmetu leasingu späť. Kúpna zmluva mala plniť zabezpečovaciu funkciu, išlo preto o simulovaný právny úkon. Disimulovaný právny úkon - zmluva o zabezpečovacom prevode práva - je tiež absolútne neplatným právnym úkonom z dôvodu chýbajúcich náležitostí.

7. Dovolateľka uviedla, že súdy nižších inštancií posúdili kúpnu zmluvu z 20. októbra 2006 ako riadnu kúpnu zmluvu, na základe ktorej došlo k riadnemu trvalému predaju nehnuteľností, čomu však nezodpovedá vykonané dokazovanie a zistený skutkový stav veci, resp. ani samotný obsah leasingovej zmluvy a kúpnej zmluvy. Kúpna cena, ktorá bola žalobkyňi vyplatená, v skutočnosti nebola kúpnu cenou, ale bola pôžičkou, ktorú mala žalobkyňa splácať spoločnosti Tatra Leasing, s.r.o. a jej úplným splatením malo byť vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam prevedené späť na žalobkyňu.

8. Namietala, že súdy oboch nižších inštancií nevykonali a nebrali vôbec do úvahy listinné dôkazy - výpovede svedkov v trestnom konaní spojené s opisom skutkového stavu, ktorý nasledoval po uzavretí leasingovej zmluvy a kúpnej zmluvy, kde sú opísané dôvody, pre ktoré žalobkyňa uzavrela zmluvu o postúpení práv a povinností iba z leasingu a súhlasila, aby nehnuteľnosti boli po skončení leasingu prepísané na žalovaného, a nie na ňu. Reálne neexistoval rozdiel medzi tým, kto je ako vlastníkom nehnuteľností zapísaný v katastri nehnuteľností, t.j. či žalobkyňa alebo žalovaný, nakoľko žalobkyňa bola vždy v dobrej viere, že aj obchodná spoločnosť reálne patrí iba jej, vrátane jej majetku a existuje tu rodinná dohoda.

9. Dovolateľka opísala fungovanie spoločnosti žalovaného, kde bol spoločníkom jej syn, pričom išlo len o formálne spoločníctvo, pretože z dôvodu svojho ochorenia nebol schopný sám viesť firmu. Poukázala na príjmy spoločnosti žalovaného, ako aj na výdaje spoločnosti, ktoré zahŕňali aj súkromné výdaje rodiny syna žalobkyne. Nedostatok finančných prostriedkov spoločnosti žalovaného na úhradu nákladov a splátok leasingu bol vykrytý vždy súkromnými finančnými prostriedkami žalobkyne. Žalobkyňa vždy robila všetko pre to, aby o nehnuteľnosti neprišla, súd prvého stupňa však všetky tieto skutočnosti opomenul a skutkovým stavom po uzavretí kúpnej zmluvy sa vôbec nezaoberal. Podľa jej názoru však súd prvého stupňa mal prihliadať aj na tieto skutočnosti, aby si tak spravil celkový obraz o prejednávanej veci.

10. Vzhľadom na dôvody uvedené v dovolaní žalobkyňa navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, pretože odvolací súd sa podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

11. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobkyne navrhol dovolanie odmietnuť.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 Civilného sporového poriadku) skúmal prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá Civilného sporového poriadku) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

13. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov. Z hľadiska posúdenia prípustnosti a dôvodnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až 435 Civilného sporového poriadku), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, pretože pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému prieskumu v dovolacom konaní.

14. Podľa § 419 Civilného sporového poriadku proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 Civilného sporového poriadku.

15. Podľa § 420 Civilného sporového poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

17. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

18. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

19. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 Civilného sporového poriadku). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 Civilného sporového poriadku). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) Civilného sporového poriadku, je povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (porovnaj tiež rozhodnutie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1 VCdo 2/2017). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

20. V danom prípade dovolateľka podala dovolanie, v ktorom spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam § 431 až 435 Civilného sporového poriadku neuviedla, z čoho vyvodzuje jeho prípustnosť a dovolacie dôvody nevyvedla tak, ako to predpokladajú uvedené ustanovenia Civilného sporového poriadku. V prípade takéhoto dovolania (t.j. dovolania, v ktorom absentuje vymedzenie dovolacích dôvodov) súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania; jediný prípad, v ktorom súd výnimočne vedie dovolateľa k tomu, aby svoje dovolanie niečím doplnil alebo nedostatok dovolania v dovolacom konaní odstránil, vyplýva totiž z ustanovenia § 436 ods. 1 Civilného sporového poriadku a týka sa vady zastúpenia v dovolacom konaní (§ 429 Civilného sporového poriadku).

21. Dovolateľka síce v dovolaní bez žiadnych ďalších súvislostí citovala celé ustanovenie § 420 Civilného sporového poriadku, avšak v texte dovolania výslovne neuviedla, ktorú z vád zmätočnosti stanovených v § 420 Civilného sporového poriadku pod písmenami a) až f) napadnutému rozhodnutiu odvolaciemu súdu vytýka, a to ani presným paragrafovým označením dotknutého ustanovenia, ani citovaním textu právnej normy. Posudzujúc dovolanie podľa obsahu, keď dovolateľka vyčítala súdom nižších inštancií nedostatočné zistenie skutkového stavu, resp. neprihliadanie na niektoré dôkazy, najvyšší súd dospel k záveru, že dovolateľka mienila prípustnosť dovolania vyvodzovať z ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojmové znaky významné z hľadiska zadefinovania procesných vád konania uvedených v ustanovení § 420 písm. a) až e) Civilného sporového poriadku dovolateľka v podanom dovolaní nevystihla, preto najvyšší súd napadnuté rozhodnutie z hľadiska kritérií definujúcich vady zmätočnosti stanovené v týchto ustanoveniach dovolaciemu prieskumu nepodrobil.

22. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integračnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva

jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, a II. ÚS 251/03). K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

23. Z ustálenej rozhodovacej praxe vyplýva, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05).

24. Dovolací súd vyhodnotil rozhodnutia súdov oboch nižších inštancií v ich vzájomnej jednote a dospel k záveru, že odvolací súd rozhodujúci o opravnom prostriedku žalobkyne sa vysporiadal s jej právne relevantnou argumentáciou adekvátne a preskúmateľne, pričom je potrebné zdôrazniť, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal tak vyhodnotením skutkového stavu ako aj právnymi závermi, na ktoré poukazoval mimo iného i odvolací súd, a ktoré dovolací súd rekapituloval v úvodnej časti odôvodnenia tohto rozhodnutia.

25. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie obsahuje dostatočne jasné vysvetlenie dôvodov, na základe ktorých súd prvej inštancie žalobu zamietol a odvolací súd jeho rozhodnutie potvrdil. Sudy podrobným spôsobom ozrejmili, z akých skutkových zistení a dôkazov vychádzali, ako ich posúdili a vyhodnotili, a akým spôsobom na ustálené skutkové závery aplikovali relevantné právne normy. V napadnutom rozsudku nechýba všeobecné typologické porovnanie zmluvy o zabezpečovacom prevode práva, leasingovej zmluvy a kúpnej zmluvy a v nadväznosti na to posúdenie konkrétnych okolností prípadu a preukázaných úmyslov strán zmluvy pri jej uzatváraní. Odvolací súd s poukazom na písomnú formu namietanej zmluvy a jej určitý a zrozumiteľný obsah uviedol svoje závery, že nie je možné mať žiadnu pochybnosť, že žalobkyňa si bola vedomá toho, že uzavretie zmluvy o finančnom leasingu, o ktorý mala vzhľadom na plánovanú rekonštrukciu a vysporiadanie finančných záväzkov viaznucich na predmetných nehnuteľnostiach záujem, je podmienený uzavretím kúpnej zmluvy. Žalobkyňa pri uzavretí kúpnej zmluvy ako predávajúca prejavila vôľu predmetné nehnuteľnosti za dohodnutú kúpnu cenu previesť na kupujúceho, keď s ním zároveň uzatvorila zmluvu o finančnom leasingu, pričom ako vyplýva z preambúl oboch zmlúv, ide o zmluvy vzájomne spojené, keď žiadna z nich by nebola uzatvorená bez druhej. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia poukazoval na dôvody svedčiace o tom, že v danej veci neboli splnené podmienky stanovené v § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko nebola preukázaná vôľa účastníkov zmluvy uzavrieť zmluvu o zabezpečovacom prevode práva, pričom zdôraznil, že z obsahu spisu vôbec nevyplýva, že by spoločnosť Tatra-Leasing, s. r. o. považovala uzavretú kúpnu zmluvu za zastretý právny úkon.

26. Dovolateľka v dovolaní namietala nesprávne zistenie skutkového stavu a neprihliadanie na ňou navrhnuté dôkazy, resp. ich nevykonanie. K tejto námietke dovolací súd uvádza, že na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané sudy prvej a druhej inštancie ako skutkové sudy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 Civilného sporového poriadku viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz,

porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, avšak tieto nedostatky v prejednávanej veci neboli dovolacím súdom zistené.

27. Nedostatočne zistený skutkový stav veci, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (4Cdo 229/2020, 6 Cdo 69/2020, 9 Cdo 209/2020, 7Cdo 187/2021). K procesným právam strany sporu nepatrí právo, aby bol súdom vykonaný každý ňou navrhnutý dôkaz alebo dôkaz, o ktorom sa procesná strana subjektívne domnieva, že by mal byť súdom vykonaný. Rozhodovanie o tom, ktoré z dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu, a nie strane sporu. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci súdu korigovať návrhy strán sporu na vykonanie dokazovania, sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečenie toho, aby sa zisťovanie skutkového (skutočného) stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. V prípade, že súd odmietne vykonať určitý účastníkom navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Avšak samotné rozhodnutie súdu nevykonať určité dôkazy (napríklad preto, že sú podľa jeho názoru pre vec nevýznamné alebo nadbytočné), nemôže byť považované za postup znemožňujúci procesnej strane uskutočňovať jej procesné oprávnenia v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku.

28. Dovolací súd konštatuje, že súdy oboch nižších inštancií postupovali v zmysle uvedených zákonných zásad a vo svojich rozhodnutiach jasne uviedli, aké dôkazy žalobkyňa označila, aké skutočnosti tvrdila, ako ich súdy skutkovo aj právne vyhodnotili, pričom neopomenuli ani vysvetliť, prečo nebolo potrebné vykonať vo veci ďalšie navrhnuté dôkazy. Pokiaľ dovolateľka namietala, že súdy nevykonali a nebrali do úvahy listinné dôkazy - výpovede svedkov v trestnom konaní, najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje na odôvodnenie rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie zaujal relevantný postoj k nevykonaniu navrhovaných dôkazov, keď uviedol, že dokazovanie oboznámením zápisníc výsluchov svedkov z 20. februára 2020 a 29. mája 2020 nevykonali, nakoľko tieto sa netýkajú skutočností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie vo veci, a preto z týchto listinných dôkazov súd ani pri formulovaní svojich záverov nevychádzal. Listiny bližšie opisujú fungovanie a riadenie žalovaného, účasť zosnulého syna žalobkyne na vedení spoločnosti žalovaného a jeho zdravotný stav, čo však nie je podstatné pre posúdenie toho, či zmluvné strany mali alebo nemali v roku 2006 vôľu uzavrieť taký právny úkon ako prejavili navonok v jeho písomnom vyhotovení. Rovnako súd prvej inštancie neskúmal ani prípadné finančné transakcie žalobkyne v prospech žalovaného v procese financovania nákladov a chodu spoločnosti, či splácania leasingových splátok, ani to, či a v akom rozsahu sa strany vysporiadali za to, že sporné nehnuteľnosti boli prevedené do majetku žalovaného. Tieto právne vzťahy posúdil súd ako vzťahy nezávislé od prejednávanej veci, nemajúce vplyv na výsledok konania a ich bližšie skúmanie a vyhodnotenie považoval vzhľadom na predmet sporu za nadbytočné. Odvolací súd sa s touto argumentáciou stotožnil.

29. Dovolateľka tiež namietala, že súdy neprihliadali na okolnosti spojené s opisom skutkového stavu, ktorý nasledoval po uzavretí leasingovej zmluvy a kúpnej zmluvy. Ani túto námietku dovolateľky nemôže dovolací súd považovať za dôvodnú. Namietanými okolnosťami sa súdy oboch inštancií zaoberali a vo svojich rozhodnutiach ich vyhodnocovali, a to tak súd prvej inštancie (v bode 21 svojho rozhodnutia), ako aj odvolací súd (v bode 14 napadnutého rozsudku), ktorý uviedol, že tvrdenia žalobkyne nekorešpondujú s úkonmi, ktoré žalobkyňa ako konateľka žalovaného urobila, keď uzatvorila zmluvu o postúpení práv a povinností z 1. marca 2010 (ktorou boli postúpené práva a povinnosti prijímateľa leasingu na žalovaného) a následne uzatvorila dohodu o predčasnom ukončení zmluvy o finančnom leasingu nehnuteľností z 20. apríla 2018 ako aj kúpnu zmluvu z 20. apríla 2018, z obsahu ktorých muselo byť žalobkyňi bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že dochádza k prevodu sporných nehnuteľností po ukončení finančného leasingu na žalovaného, ktorý tým nadobudol vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam.

30. Dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie obsahujú riadne odôvodnenie myšlienkového procesu hodnotenia dôkazov a zo záverov oboch

súdov nižších inštancií dovolací súd nezistil porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a prijaté skutkové závery nevykazujú žiadne známky svojvoľnosti, nelogických úsudkov či zrejmeho omylu.

31. Námietky dovolateľky majú skôr povahu nespokojnosti so samotným výsledkom hodnotenia dôkazov. Dovolací súd však poukazuje na to, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

32. Žalobkyňa vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku a bol to výslovne uvedený dôvod, na základe ktorého žiadala napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

33. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 432 až § 435 Civilného sporového poriadku.

34. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku).

35. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

36. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku (pozri napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017, 8Cdo/100/2019). Treba zdôrazniť, že úlohou dovolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; zákonodarca túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

37. V podanom dovolaní žalobkyňa namietala, že súdy rozhodli v rozpore so skutkovým stavom veci, keď dotknutú kúpnu zmluvu neposúdili ako simulovaný právny úkon, pretože podľa jej tvrdení účelom uzatvorenia kúpnej zmluvy nebolo natrvalo previesť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zo žalobkyne na veriteľa s následkom nezvratnej trvalej straty vlastníctva, ale si len požičať finančné prostriedky a kúpna zmluva mala plniť zabezpečovaciu funkciu. V celom dovolaní žalobkyňa jasne a zrozumiteľne neidentifikovala konkrétnu právnu otázku - právne posúdenie realizované odvolacím súdom, na ktorom odvolací súd založil svoje rozhodnutie a s ktorým žalobkyňa nesúhlasí a tvrdí jeho odklon od ustálenej dovolacej praxe. Po tom, ako žalobkyňa opísala okolnosti prejednávaneho prípadu, vyslovila nespokojnosť s rozhodnutím súdu a s hodnotením dôkazov, záverom v petíte dovolania uviedla, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku). Žiadne bližšie odôvodnenie a vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu však žalobkyňa neuviedla.

38. Z dovolania je nepochybné, že žalobkyňa nesúhlasila s konečným spôsobom rozhodnutia súdu (čo je pochopiteľné) a s posúdením skutkových okolností prípadu a hodnotením dôkazov. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku, by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a napokon uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Len polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v citovanom ustanovení (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017 a 7 Cdo 140/2017).

39. V preskúmvanej veci podľa názoru dovolacieho súdu nemožno prijať iný záver, ako ten, že žalobkyňa uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku (nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom) nevymedzila spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku; nenastolila, neformulovala, nepomenovala právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ani neuviedla, v čom spočíva nesprávnosť jej riešenia, ale iba predostrela tvrdenia spochybňujúce správnosť rozhodnutí súdov nižších inštancií, hoci dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 Civilného sporového poriadku).

40. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne v časti, v ktorej podľa obsahu vyvodil, že namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, odmietol podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, odmietol podľa § 447 písm. f) Civilného sporového poriadku ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

41. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

42. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.